

TRAKTOWANIE OFIAR PRZESTĘPSTW Z NIENAWIŚCI Z SZACUNKIEM I GODNOŚCIĄ

WTÓRNA WIKTYMIZACJA

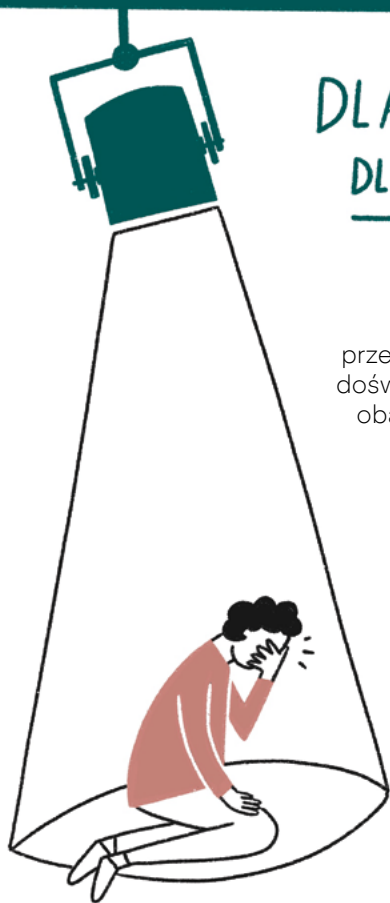
Wtórna wiktymizacja występuje wskutek niewłaściwego traktowania ofiar przez osoby wchodzące z nimi w kontakt. Aby zapobiegać ponownej wiktymizacji osób doświadczających przestępstw z nienawiści, każdy, kto ma z takimi osobami kontakt, powinien mieć świadomość własnych uprzedzeń, rozumieć konsekwencje tego typu przestępstw dla ofiar i całych społeczności, jak również ich podatność na ponowną wiktymizację.

TRAKTOWANIE Z SZACUNKIEM I GODNOŚCIĄ W PRAKTYCE

Pierwszy kontakt z funkcjonariuszem policji jest jednym z najważniejszych i kluczowych elementów procesu interakcji ofiary z wymiarem sprawiedliwości. Wnioski, jakie ofiara wyciąga z pierwszego spotkania, mogą wpłynąć na jej postrzeganie całego wymiaru sprawiedliwości oraz gotowość do zgłoszenia sprawy, współpracy i ujawniania istotnych, czasami intymnych, szczegółów zdarzeń.

DLACZEGO JEST TO TAK WAŻNE DLA OFIAR PRZESTĘPSTW Z NIENAWIŚCI

Brak przekonania ofiary, że zostanie potraktowana poważnie jest jednym z powodów, dla których przestępstwa z nienawiści nie są zgłaszane. Wiele osób doświadczających tego typu przestępstw może również obawiać się, że przedstawiciele władz będą podzielać uprzedzenia sprawcy. Wszyscy przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości są zobowiązani do zapewnienia traktowania ofiar przestępstw z nienawiści z szacunkiem i godnością. Tworzenie kultury takiego traktowania wymaga zatem zaangażowania wszystkich właściwych organów i osób. Godne i pełne szacunku traktowanie może skutkować większym zaufaniem i pozytywnym odbiorem postępowania karnego przez ofiarę, dając jej pewność siebie i umożliwiając składanie zeznań o najwyższym ciężarze gatunkowym, a także pozwalając zapobiegać ponownej wiktymizacji zarówno w ramach postępowania, jak i w codziennym życiu.

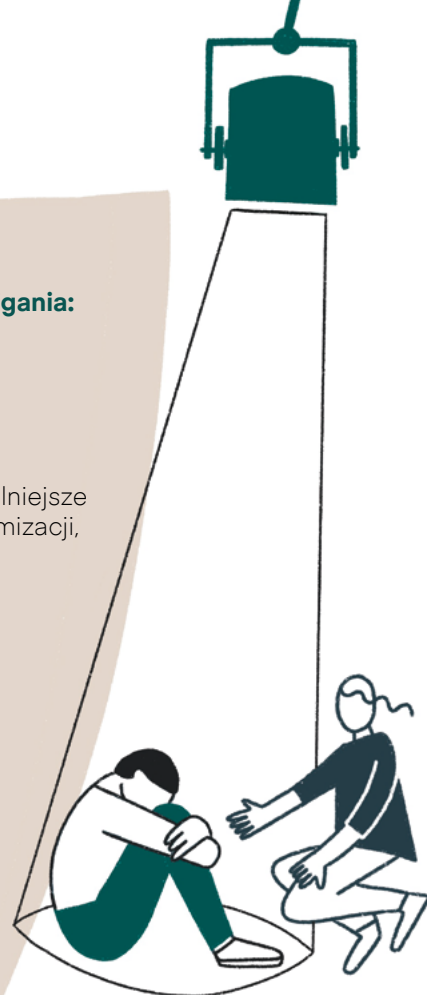
Przy rozpatrywaniu sprawy dotyczącej ewentualnego przestępstwa z nienawiści, funkcjonariusze organów ścigania powinni zawsze:

- ✓ Mieć świadomość cech prawnie chronionych i wiedzieć jak te cechy mogą wzajemnie na siebie oddziaływać, aby zapewnić właściwą identyfikację ofiar przestępstw z nienawiści.
- ✓ Stosować podejście skoncentrowane na ofierze przy reagowaniu na incydenty motywowane uprzedzeniami.
- ✓ Uszanować przekonanie ofiary, że stała się celem ataku sprawcy motywowanego uprzedzeniami.
- ✓ Zakładać wyższe potrzeby w zakresie ochrony w oparciu o percepcję ofiary.

Podstawowe zasady traktowania ofiar przestępstw z nienawiści z godnością i szacunkiem przy pierwszym kontakcie z organami ścigania:

- ✓ Zadbaj o to, aby odizolować sprawcę od ofiary i umieścić ofiarę w bezpiecznym, zapewniającym prywatność miejscu.
- ✓ Poinformuj ofiarę o jej prawach i dostępnym wsparciu.
- ✓ Zainicjuj proces oceny indywidualnych potrzeb, aby określić najpilniejsze potrzeby w zakresie bezpieczeństwa, ustalić ryzyko dalszej wiktymizacji, zastraszania lub odwetu i skierować ofiarę do odpowiednio przeszkolonych specjalistów w celu uzyskania wsparcia.
- ✓ Ustal potrzeby w zakresie komunikacji. Zapewnij poszanowanie prawa ofiary do obecności tłumacza, prawnika lub innej wybranej przez nią osoby podczas przesłuchania i na wszystkich etapach postępowania karnego.
- ✓ Zapisz szczegółowo relację ofiary, w tym wszelkie spostrzeżenia dotyczące motywów sprawcy wynikających z uprzedzeń. Zachęć ofiarę do przedstawienia sprawy własnymi słowami.
- ✓ Poinformuj ofiarę o prawdopodobnych kolejnych etapach dochodzenia.

Poniższe praktyki w zakresie komunikacji powinny zostać wprowadzone w celu przeciwdziałania ewentualnej wtórej wiktymizacji:

- ✓ Funkcjonariusze organów ścigania powinni zawsze zwracać uwagę na swój ton głosu, mowę ciała i rodzaj używanego języka oraz mieć świadomość, jak ich zachowanie może być postrzegane przez osoby poszkodowane.
- ✓ Zawsze starannie dobieraj słowa i nie używaj dyskryminującego lub obraźliwego języka, w tym nieodpowiednich wyrażen „potocznych” lub „żartów”.
- ✓ Powstrzymaj się od domniemywania stanu cywilnego, sytuacji społeczno-ekonomicznej lub miejsca zamieszkania danej osoby i uważaj, aby nie przyjmować założeń dotyczących jej zachowania w oparciu o własne wyobrażenia na temat jej religii, przekonań lub kultury.
- ✓ Zamiast zakładać tożsamość płciową danej osoby, zapytaj ją, jak chce, by się do niej zwracano, oraz używaj języka włączającego.
- ✓ Komunikuj się z ofiarą w przystępnym języku i odpowiadaj na jej pytania.
- ✓ Stosuj zasady aktywnego słuchania i okazuj zainteresowanie sytuacją ofiary, np. nie przerywaj, lecz zachęcaj do swobodnej wypowiedzi.

Aby dowiedzieć się więcej, zachęcamy do lektury dokumentów opracowanych w ramach projektu EStAR: [***Model Guidance on Sensitive and Respectful Treatment of Hate Crime Victims in the Criminal Justice System***](#) i [***The Sensitive and Respectful Treatment of Hate Crime Victims: Training Course for Criminal Justice Professionals***](#).

Projekt pt. „Enhancing Stakeholder Awareness and Resources for Hate Crime Victim Support (EStAR)” [Projekt na rzecz zwiększania świadomości zainteresowanych stron oraz zasobów w celu wspierania ofiar przestępstw z nienawiści] jest współfinansowany przez program Unii Europejskiej „Prawa, równość i obywatelstwo” (2014-2020) oraz Rząd Federalny Republiki Federalnej Niemiec.

